

„REHABILITACJA ŚRODOWISKOWA”

Program samorządowy na rok 2002

Od 1999 r. powiat realizując zadania ustawowe podejmuje działania w celu wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie poznański. Od 2000 r. programy samorządowe częściowo dotowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mają na celu zdiagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych. W efekcie realizacji programów uzyskano:

- ~ gminne mapy dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury na poziomie każdej gminy;
- ~ wykaz zakładów opieki zdrowotnej ;
- ~ wykaz placówek edukacyjnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych
- ~ szacunkową liczbę osób niepełnosprawnych prawnych (*czyli posiadających dokument potwierdzający ich niepełnosprawność*) i biologicznych (*czyli osób powyżej 75 roku życia*) w poszczególnych gminach;
- ~ wykaz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ~ wykaz zakładów pracy chronionej .

Szczegółowa analiza tych opracowań pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

- => .dostępność obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu poznańskiego dla osób niepełnosprawnych jest niezadowalająca, gdyż prawie 90 % obiektów jest nieprzystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Największymi niedogodnościami są nierówne chodniki lub całkowity ich brak, niewielka ilość podjazdów dla osób poruszających się na wózku powoduje, że praktycznie nie mogą oni osobiście dotrzeć do urzędów, apteki, itp. Czasami nawet jeden stopień przy wejściu do sklepu stanowi dla osoby niepełnosprawnej duży problem. Większość infrastruktury gmin to obiekty stare, których niestety nie ma możliwości dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych. Pomimo tych niedogodności należy zaznaczyć, że gminy w swoich planach perspektywicznych starają się w miarę posiadanych środków zmienić ten stan rzeczy.
- => brak jest dobrze oznakowanych przejść oraz miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych;
- => w gminach działa niewiele organizacji pozarządowych współpracujących z I osobami niepełnosprawnymi. Są gminy, w których takich organizacji w ogóle nie ma, jednakże z uwagi na specyficzne położenie powiatu, tzn. wokół miasta Poznania osoby niepełnosprawne mają dość łatwy dostęp do tych organizacji;
- => dostępność dzieci niepełnosprawnych do edukacji jest utrudniona, choć gminy posiadają zorganizowaną sieć dowozu dzieci, to jednak obejmuje ona wyłącznie dzieci uczęszczające do szkół pozostających w gestii gminy tzn. podstawowych. Poza tym nie wszystkie szkoły są w pełni dostępne;

natomiast

- => dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej jest na zadowalającym poziomie, jednakże brak jest ośrodków rehabilitacyjnych, w poszczególnych gminach (tylko w 4 gminach funkcjonują ośrodki rehabilitacyjne), a nawet jeżeli, są to zakres ich usług jest mocno ograniczony. Brak jest rehabilitantów wykonujących zabiegi w domu osoby niepełnosprawnej, w ramach podpisanych kontraktów rehabilitant prowadzi wyłącznie instruktaż rehabilitacyjny osób opiekujących się daną osobą niepełnosprawną. Rehabilitacja ciągła, nawet jeżeli zostanie zlecona przez lekarza rodzinnego, jest utrudniona z uwagi na możliwości finansowe niepełnosprawnego, brak w poszczególnych gminach środków transportu przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- => w 16 gminach są zakłady pracy chronionej zatrudniające osoby niepełnosprawne -jak wynika z danych opublikowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwietniu 2000 r. województwo wielkopolskie wysunęło się na pierwsze miejsce pod względem ilości zakładów zatrudniających osoby niepełnosprawne. W samym powiecie poznańskim według danych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego jest ich 99. Mimo to osoby niepełnosprawne mają duże problemy z uzyskaniem pracy;
- => na terenie powiatu poznańskiego działają 2 warsztaty terapii zajęciowej, które skupiają osoby niezdolne do podjęcia zatrudniania, jednakże ilość miejsc oraz środki finansowe są

znacznie ograniczone i nie pozwalają stowarzyszeniom objąć opieką wszystkich osób potrzebujących.

=> na terenie powiatu poznańskiego funkcjonuje 1 dom pomocy społecznej, a lista osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej wynosi 16.

i co najważniejsze z punktu widzenia powiatu

⇒ aktualnie gminy nie dysponują pełnymi danymi (nawet liczbowymi) dotyczącymi osób niepełnosprawnych. Brak jest pełnej bazy osób posiadających orzeczenie - Zespół nasz posiada w swojej bazie prawie 3.000 osób, a jak wynika z prognozy w ogólnej populacji ludności, osoby niepełnosprawne stanowią 10 % czyli baza powiatowa powinna zawierać przynajmniej ok. 20 -25 tys. osób.

W ramach realizacji programu odbyło się spotkanie z lekarzami rodzinnymi, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, przedstawicielami zakładów pracy i urzędów gmin, na którym zaprezentowano wyniki omówionych wcześniej badań. Celem tego spotkania było wypracowanie metody pozyskiwania danych o osobach niepełnosprawnych.

Uzyskane tą drogą dane pozwolą na pełną diagnozę środowiska niepełnosprawnych i staną się podstawą do tworzenia lokalnej strategii wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.

Najtańszym sposobem uzyskania informacji byłoby uzyskanie ich od samych zainteresowanych, dlatego planuje się spotkanie z sołtysami, które odbędzie się do końca 2001 r .

Obowiązująca ochrona danych stanowi duże utrudnienie w pozyskiwaniu danych. Jednakże dla dobra niepełnosprawnych nie można rezygnować z tego działania. Zespół przeprowadziłby szeroką akcję informacyjną wspomagającą działania sołtysów, lekarzy rodzinnych, pielęgniarek środowiskowych i pracowników socjalnych.

Opracowaniem ankiety, która zachęciłaby samych zainteresowanych do współpracy, powinni zająć się specjaliści. Należałoby podjąć współpracę z pracownikami Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, którzy oprócz opracowania odpowiedniej treści ankiety, mogą w ramach praktyk studenckich pomóc w rozesłaniu i zebraniu ankiet. Dotarcie z ankietą do każdej rodziny jest zadaniem niezwykle pracochłonnym lecz tylko tą drogą możemy uzyskać dane naprawdę wiarygodne. Ewidencja osób niepełnosprawnych powinna być bardzo dokładna i systematycznie weryfikowana np. co pół roku, gdyż tylko taka będzie pomocna w udzielaniu realnej pomocy osobom niepełnosprawnym. Uzyskane tą drogą dane zostaną dołączone do Rejestru Osób Niepełnosprawnych prowadzonego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania i staną się podstawą opracowanie długofalowego programu wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie poznańskim..

Dlatego proponuję, aby Powiatowy Zespół ds. Orzekania, realizujący zadania własne powiatu w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych mógł w ramach zaproponowanego na rok 2002 programu samorządowego oraz działającego już od 2000 roku ***Centrum Informacji dla Osób Niepełnosprawnych*** rozszerzać swoje usługi o:

- poradnictwo psychologiczne w zakresie rozwiązywania problemów życia codziennego osób niepełnosprawnych;
- pomoc w uzyskiwaniu pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON;
- pomoc w poszukiwaniu pracy;
- szkolenia liderów grup samopomocowych działających na terenie powiatu poznańskiego;
- terapię zajęciową;
- promocję zdrowia osób niepełnosprawnych;
- porady prawnicze;
- wypożyczalnię sprzętu ortopedycznego;
- utworzenie baz danych ośrodków kultury, sportu i rehabilitacji dostępnych dla osób niepełnosprawnych.

Zaprezentowany powyżej program ma charakter długofalowy, a przewidywane koszty jego realizacji przedstawiają się następująco:

Rok Opis Koszt

2002 Podjęcie współpracy z UAM -opracowanie ankiety i 10.000,- wydruk;

Zakup skanera do automatycznego wprowadzania danych; 30.000,-

Zatrudnienie 1 osoby niepełnosprawnej do wprowadzania 30.000,- danych

Szkolenia 10.000,- Materiały eksploatacyjne- dodruk broszur 20.000,- Prowadzenie i utrzymanie

Centrum Informacji dla Osób Niepełnosprawnych -w tym zatrudnienie specjalistów 2003 -

2006 Zbieranie i uaktualnianie danych 50.000,-
Utworzenie ośrodka terapii zajęciowej 100.000,-
Zorganizowanie wypożyczalni 50.000,-
RAZEM lata 2002 -2006 350.000,-

Łączny koszt programu w roku 2002 powinien wynieść 150.000,- z tego:

Razem do zabezpieczenia w budżecie powiatu na rok 2002- 75.000,- .

UWAGA! Koszty mogą zostać zmniejszone w przypadku, gdy stanowisko do wprowadzania danych zostałoby stworzone ze środków PFRON.